

Лук'яненко Л.Г. (Київ)

ГОЛОД 1946–1947 рр. ЯК ПРОДОВЖЕННЯ ГЕНОЦИДУ І АНТИУКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ВЛАДИ

Шановні учасники цього «круглого столу»!

Для початку я хотів би виголосити формулу, яку, сподіваюсь, присутні поділяють. А саме, що доля нації і стан нації залежать від рівня національної свідомості. Для мене це є істина, і тому саме з цього я і хотів би почати. Моя заявлена тема: «Голод 1946–1947 рр. як продовження геноциду і антиукраїнської політики влади». Так ось – коли почався геноцид української нації? Якби я мав не десять хвилин, а трохи більше, я почав би від того, як Російська імперія порушила договори і почала поступово власне знищувати Україну. Російська інтелігенція, особливо політична інтелігенція, виробила концепцію, яка була заснована на чингізханівському прагненні поширити кордони імперії до усіх океанів, і запропонувала наступні терміни. Від початків частини цих територій називалися Московією, а потім Росією, Великоросією, Малоросією, Білоросією. Це був хитрий хід для того, щоб спочатку стерти грані між трьома самостійними народами, а потім використовуючи це, власне продовжувати ширше завоювання. Імперія, апріорі, виходила з того, що ці три народи однакові за походженням. Лише різнилися вони тим, що по-різному реагували на імперську експансію. Так, українці «зіпсувалися», відійшовши від російського духу і мови, білоруси також мали свої «відхилення», але все ж національний корінь у них був один – російський. Це було основою російської імперської ідеології, і вона була спрямована переважно проти українського народу.

Й надалі антиукраїнська політика реалізовувалася вже конкретними діями в просуванні повномасштабних акцій з царини внутрішньої політики. Їх втілення, яке проходило у XVIII–XIX століттях, та й пізніше, ви, історики, добре знаєте. Поступово у цій політиці почали проглядатися елементи геноциду. У російській ідеї запанувати над цілим світом і ширити свої впливи все більше і більше, важливою складовою було твердження, що без України і Велика Російська імперія неможлива. Проте, якщо поширення імперської експансії на Схід, у XIX столітті в Середню Азію відбувалось більш-менш без перешкод, то вільному поширенню на західні землі свободолюбна Україна серйозно заважала. Тому, аби позбутися цієї перешкоди, Україну необхідно було русифікувати і привести до стану Малоросії, а потім її статус прирівняти до якоїсь Рязанської губернії. Робилося все для того, щоб знищити в українській нації відчуття національної гідності. Цих заходів, у різних відтинках внутрішньої і зовнішньої політики, в галузях економіки, культури, науки і освіти та багатьох інших було безліч. Московія виробляла такий план, який був спрямований на те, щоб українців остаточно зрусифікувати і заволодіти ними повністю. XIX століття для української історії

було надзвичайно важливим, воно позначено декількома непересічними віхами, це – життя і діяльність Тараса Шевченка, який став Апостолом і трибуном внутрішніх ідей і прагнень українців до незалежності; діяльність Києво-Мефодіївського братства тощо.

Проте саме в ХІХ столітті російська політична еліта, інтелігенція вважали, що до того часу Україна була вже остаточно приборканою, і там вже були неможливими хоч якісь національно-визвольні рухи. І тому, коли наступило ХХ століття, а разом з ним почалася Перша світова війна, на національно-територіальних окраїнах почалося відродження відчуття національної самоідентифікації і національних прагнень до незалежності. Найпершим чином це торкнулося України. Наведу один цікавий факт: під час війни більше 2 мільйонів солдатів-українців виявили бажання українізуватися. В українському суспільстві розпочався масовий рух до відновлення національної державності. Такий масовий рух став справжньою несподіванкою для російської політичної еліти.

Замість того, аби боротися проти становлення і поширення більшовизму з його справжнім сатанізмом, російська політична еліта повсюдно мобілізується, щоб знищити український національний рух до незалежності. Так, згодом, 40 тисяч царських офіцерів вступили в більшовицьку армію, аби задушити Українську Народну Республіку. Отже, Російська імперія постійно проводила геноцид українського народу, різнилися лише його форми і методи, але не змінювалася антилюдська сутність.

Тепер я перейду до висвітлення подій, безпосередньо пов'язаних з нашою темою. Отже, 1948 року Організацією Об'єднаних Націй була ухвалена Конвенція, яка дає визначення геноциду. Це визначення таке: під геноцидом розуміються дії, скоєні з наміром знищити повністю або частково будь-яку національну, етнічну, расову чи релігійну групу як таку. Перший момент – убивство членів такої групи, другий момент – навмисне створення для будь-якої групи таких життєвих умов, які розраховані на повне або часткове її знищення. Ось таке визначення!

Тепер подивимося, що робить радянська комуністична влада, починаючи з 1920-х років. Українська нація продовжує боротися навіть після того, як Українську Народну Республіку фактично розбили і потопили в крові, але на українських землях ще залишалися близько півтори тисячі загонів під орудою отаманів, (як зараз би сказали – польових командирів), з різною кількістю бійців – і 200, і 2 тисячі, які продовжували боротьбу. І до 1925 року Україна палала в цій війні, яка набувала рис громадянської. Що ж робить Росія? Вона воює безжальним способом проти цього народного руху, застосовуючи різноманітні методи, що були заборонені в міжнародній практиці відповідним законодавством про порядок ведення війни. Наприклад, брали заручників і розстрілювали їх за умови невиконання противною стороною тих чи інших вимог. От, наприклад, в Борисполі Київської області було розстріляно кожного десятого жителя власне за те, що бориспільці відмовилися виконати більшовицький ультиматум здати

місто; за те, що відмовилися перейти на бік більшовиків, у Базарі було розстріляно усіх полонених. Й ми, як нащадки, можемо гордитися тим, що ці українці заспівали «Ще не вмерла Україна!» і гордо прийняли цю мученицьку смерть! Це істинний героїзм з українського боку, а з боку окупантів це brutальне порушення міжнародних законів про війну. Отже, така мораль громадянської війни 1920-х років.

Затим, вже в мирний час, починаються війни проти соціальних верств населення, культурних і релігійних об'єднань. Знищують Українську Автокефальну Церкву, потім винищують так зване куркульство. Було розстріляно членів національних партій, військовослужбовців і цивільних прихильників УНР. Та й голод 1921–1923 років також було організовано з цими ж злочинними намірами. Ви, як історики, добре знаєте, скільки тоді померло людей – більше 2 мільйонів. Окремо можна говорити про страшну трагедію українського народу вже в 1930-х роках. В чому полягає злочинний характер цих акцій? В тому, що карають не за індивідуальну участь чи міру відповідальності, а лише за приналежність до певної соціальної чи іншої групи!

Чому московське керівництво діє таким чином? Тому, що Україна, незважаючи на період жахливих зовнішніх і внутрішніх воєн, які зруйнували не лише народне господарство республіки, а й викорінили генофонд нації як такої, постійно виношувала в собі ідею національної незалежності, час від часу пробуджувалася для подальшої активної боротьби за волю. І те національне прагнення до відбудови своєї національної держави невпинно поширювалося. Московія відчула, що якщо не придушити ці паростки стремління до національної свободи, то надалі цей рух набере масштабних обертів, стане непідвладним і непідконтрольним. На мою думку, винищення 10 мільйонів українців в 1932–1933 роках методом найтяжчої смерті – голодом було платою українців за підозру в намірах піднести національно-визвольних рух – й тому імперія вдалася до такого карального засобу як голодомор. Після винищення голодомором українського селянства каральний молот навис і над українською інтелігенцією. Ви знаєте, що в 1934 році в одному з послань Сталін виголосив фразу: «Українська інтелігенція не заслуговує на довіру!». Це стало сигналом для початку репресій проти усієї національної інтелігенції. Й до початку Другої світової війни було винищено близько 500 тисяч кращих синів і доньок України! Зрозуміло, що серед репресованих були не лише інтелігенти, винищувалися просто освічені люди на селі і в місті.

В період війни винищення українців продовжувалося, тепер це виправдовувалося «воєнною необхідністю». Ви знаєте, як Жуков «кидав» кавалерію українців, кубанських українців проти танків. Це було свідомим знищенням за національною ознакою! Апофеозом людиноненависницької політики Кремля стало рішення Берії і Жукова 1944 року про виселення всіх українців з їхніх етнічних територій до Сибіру. Чи не є це найяскравішими

доказами геноциду українського народу?! Безперечно! Але й того московським кровожерам було замало, і тому вдалися до голодомору, який є сьогодні нашою темою: «Голод 1946–1947 років». У 1946 році голодом було замордовано 369 тисяч, а у 1947 році – 628 тисяч людей, які померли в страшних муках! Зараз відкрито беззаперечні документальні матеріали про свідомо спланований план винищення українців засобами голоду протягом 1946–1947 років. Українській історичній науці ці матеріали добре відомі. Лише декілька фактів. Тоді з урожаєм 1946–1947 років Московія повсюдно вивозила зерно до Західної Європи: до Франції, Німеччини, Польщі та інших країн. І ввозилося у величезних кількостях! А в Україні люди помирили від голоду!

Отже, Конвенція 1948 року дала нам чітке визначення, що таке геноцид. Її стаття 3 чітко вказує, що за геноцид потрібно карати, причому строку давності ці злочини не мають. Відповідно до цього документа, необхідно було порушити карну справу і розпочати процес слідства. І ми, Асоціація дослідників голодоморів в Україні, свого часу подали відповідну заяву генеральному прокурору України з клопотанням порушити кримінальну справу за фактом голодомору 1932–1933 років. Прокуратура не порушила цієї справи. Комуністи, як ви знаєте, категорично заперечували і зараз заперечують свідому організацію цього голодомору й пояснюють його начебто поганим врожаєм. Та, нарешті, наша спільна боротьба закінчилася визначним державницьким кроком – минулого року було ухвалено Закон про визнання голоду 1932–1933 років геноцидом української нації!

Що із усього цього витікає? Які ми спостерігаємо наслідки? З того факту, що Україна ухвалила цей закон, витікають конкретні рішення й дії. Тепер Генеральна прокуратура України вже зобов'язана буде порушити кримінальну справу за фактом голодомору і взятися за розслідування цієї трагедії. За виявленими і доведеними фактами Генеральна прокуратура має притягнути до кримінальної відповідальності ту політичну силу, яка організувала ці голодомори, забезпечувала виконання усіх українофобських рішень і врешті-решт має відповідати за трагічні результати своїх дій! Надалі необхідно звернутися з вимогами до Російської Федерації, яка є спадкоємницею Радянського Союзу, і це визнано на міжнародному рівні. Отже, у зверненні Україна має висунути вимоги про моральні і матеріальні відшкодування постраждалим та їх спадкоємцям. Як це зробити? Я думаю, у нас є деякі прецеденти, які допоможуть нам розв'язати цю нагальну проблему. Наприклад, правові відносини євреїв Ізраїлю і уряду Німеччини, й позитивне вирішення ряду за давнини проблем. Перша сторона добивалася і добила відшкодування за завдані під час Другої світової війни моральні і матеріальні збитки. Нам необхідно вивчити ці документи і спробувати, використовуючи цей юридичний досвід, зрушити вирішення цієї проблеми, аби примусити Російську Федерацію також розплатитися за заподіяне горе українському народу. Для належної

організації і кваліфікованої роботи нам необхідно створити державну комісію, яка буде вивчати власне обсяг шкоди, яку завдали українському народу ці сплановані голодомори.

Я думаю, що сьогоднішній «круглий стіл» могли б закінчити листом до нашого вельмишановного президента. І в тому листі ми мали б клопотатися про дві речі, першу: про створення вищеозначеної державної комісії, і другу, що також є для нас важливою, просити президента, аби до 75-ї річниці, яку будемо відзначати в листопаді 2008 року, було надруковано великим накладом, принаймні хоча б 50-тисячним, праці наших, зокрема вас, шановні присутні, вчених, фахівців з цієї проблеми. Я хотів ще озвучити один факт. Коли була зустріч Президента з Героями України, я поставив питання, аби надрукувати накладом 150–200 тисяч книжку трьох учених, які тут сидять зараз (О.М. Веселова, В.І. Марочко, О.М. Мовчан). Я вважаю, що на сьогодні ця книжка є однією з кращих. Ця колективна монографія була підготовлена відповідно до оголошеного конкурсу, який проводила Асоціація дослідників голодоморів в Україні. Вона є невеликою за обсягом, але побудована на достовірних, маловідомих архівних документах, правдиво висвітлює усю систему, яка призвела до цих жахів, подає перебіг трьох штучних радянських голодоморів. Повертаючись до зустрічі, зазначу, що після розмови з Президентом, Секретаріат виказав зацікавленість у цьому, ми подали назву книги і всі вихідні дані. Отже, це клопотання, сподіваємося, там вже поставлено до виконання. І якби ми сьогодні у нашому листі від зібрання вчених-фахівців до Президента удруге поклопоталися про видрук книжки, це прозвучало б вагомо і переконливо, прискорило б її видання. У нас в Україні існує 23 тисячі учбових закладів, де створені відповідні бібліотеки, існують інші публічні бібліотеки, й через цю мережу ми могли б ширити для українського загалу правду про голодомори. Це був би певний крок до досягнення того, з чого я почав свій виступ: доля і стан нації залежать від рівня національної свідомості. Ця книжка є прекрасним твором, аби з хохлів робити українців!